

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

Oktober 2024

Ključni poudarki¹

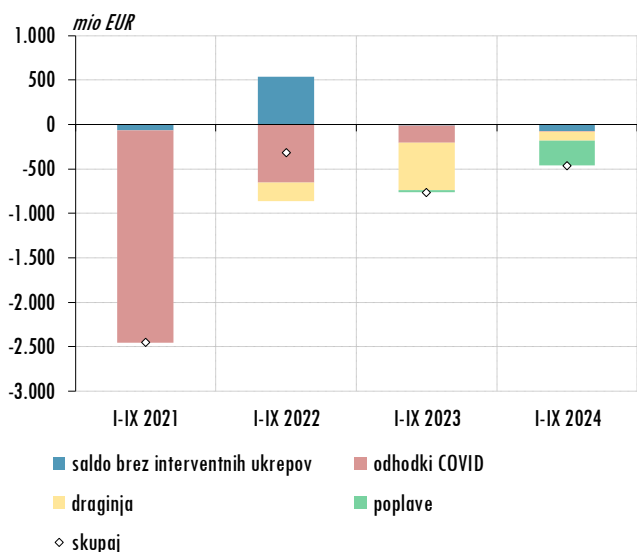
- Primanjkljaj državnega proračuna je po predhodnih podatkih v prvih devetih mesecih leta znašal -462 mio EUR, kar je 300 mio EUR manj kot v enakem obdobju lani. Po zadnji razpoložljivi oceni ministrstva za finance naj bi primanjkljaj ob koncu leta znašal -1.407 mio EUR, kar je 814 mio EUR manj kot po veljavnem proračunu, sprejetem oktobra lani. Tako obsežno znižanje potrjuje mnenje Fiskalnega sveta, da je bila projekcija primanjkljaja ob lanskem sprejemanju proračuna znova pretirana.
- Primanjkljaj brez upoštevanja neposrednega učinka interventnih ukrepov je znašal -70 mio EUR, kar je za okoli 60 mio EUR več kot lani. Skupni odhodki za interventne ukrepe so znašali 393 mio EUR in bili za skoraj tretjino manjši kot v enakem obdobju lani. Po zadnji razpoložljivi oceni ministrstva za finance je za letos predvidenih 713 mio EUR odhodkov za interventne ukrepe (brez upoštevanja Sklada za obnovo).
- Rast »očiščenih« odhodkov (brez interventnih ukrepov) je znašala 8,3 % in se je nekoliko okrepila v primerjavi z enakim obdobjem lani (7,5 %). Letošnja rast je v največji meri posledica transfera v ZPIZ zaradi visoke redne uskladitve pokojnin ter visoke rasti vplačil v proračunske sklade, zlasti zaradi ustanovitve Sklada za obnovo.
- Fiskalni svet je 30. 9. prejel predloga državnega proračuna za leti 2025 in 2026 ter osnutek Srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta 2025-2028. Ker je obstoječi Zakon o fiskalnem pravilu (ZFisP) v neskladju s spremembami sistema ekonomskega upravljanja v EU, vloga Fiskalnega sveta ob sprejemanju proračunskih dokumentov do spremembe ZFisP ni jasna. Kljub temu bomo mnenje glede osnutka Načrta podali skupaj z oceno predlogov državnega proračuna, skladno z Zakonom o javnih financah, do 20. 10. Odbor za finance DZ RS bo sicer o osnutku Načrta razpravljaj že na seji 4. 10. 2024.

¹ Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 2. 10. 2024.

Državni proračun januar-september 2024²

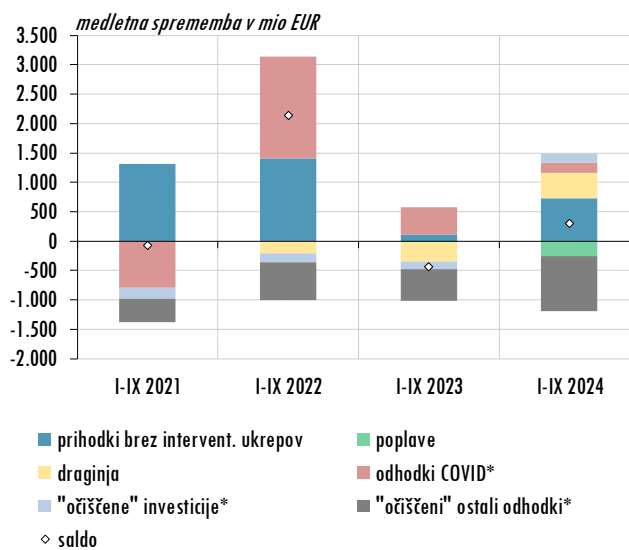
- Državni proračun je imel po predhodnih podatkih v prvih devetih mesecih leta primanjkljaj (-462 mio EUR), ki je brez upoštevanja neposrednega učinka interventnih ukrepov znašal -70 mio EUR.
- Rast »očiščenih« prihodkov (brez interventnih ukrepov) je bila v prvih devetih mesecih letos (7,6 %) precej višja kot v enakem obdobju lani (1,2 %). Letos k rasti največ prispevajo višji prihodki od davka na dohodek pravnih oseb. To je posledica visokega poročuna obveznosti za lani in povišane davčne stopnje v povezavi s sanacijo po poplavih, brez učinka katere bi bila namesto povečanja za več kot tretjino rast le nekaj nad 10-odstotna. Vidnejši je tudi prispevek

Slika 1: Saldo državnega proračuna

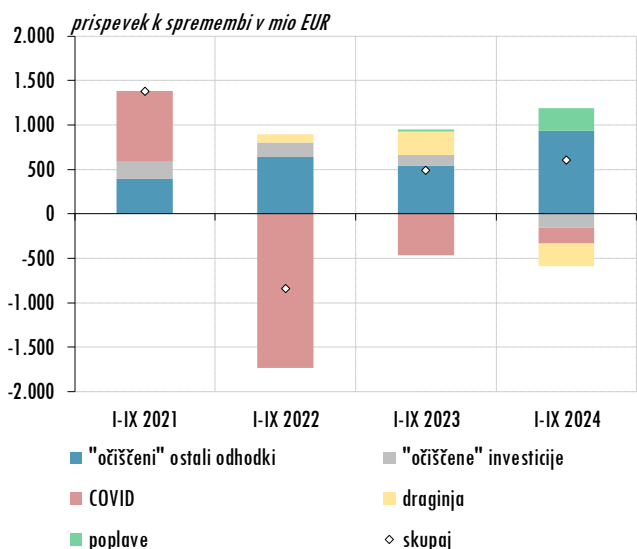
Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Dejavniki spremembe salda državnega proračuna

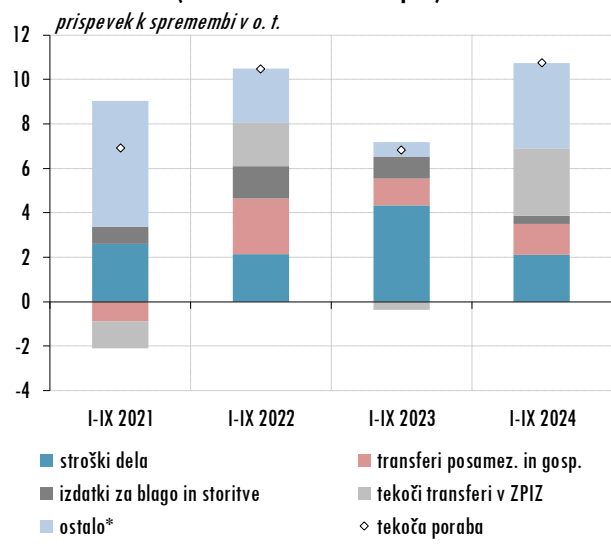
Vir: MF, preračuni FS. *pozitivni predznak pomeni znižanje, negativni povišanje.

Slika 3: Dejavniki spremembe odhodkov državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 4: Dejavniki spremembe tekoče porabe (brez interventnih ukrepov)

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *subvencije, plačila sredstev v proračun EU, tekoči transferi v ZZS, drugi odhodki.

² Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/Public/BudgetCurrent>.

prihodkov od dohodnine zaradi nadaljnje visoke rasti sredstev za zaposlene ob ugodnih razmerah na trgu dela ter deloma tudi neuskladitve dohodninskih razredov in splošne olajšave z inflacijo. Medletno višji so tudi nedavčni prihodki, rast katerih bi bila občutno nižja brez dobička SDH, ki je bil vplačan v Sklad za obnovo. Nasprotno se je upočasnila rast prihodkov od DDV, prihodki od trošarin in EU sredstev pa so bili medletno nižji.

- Rast »očiščenih« odhodkov (brez interventnih ukrepov) je znašala 8,3 % in se je nekoliko okrepila v primerjavi z enakim obdobjem lani (7,5 %). K letošnji rasti in njeni krepitvi glede na enako obdobje lani so največ prispevali transfer v ZPIZ zaradi visoke redne uskladitve pokojnin in visoka rast vplačil v proračunske sklade. K rasti so vidneje prispevali še medletno višji stroški dela (učinek delne uskladitve z lansko inflacijo) ter transferi posameznikom in gospodinjstvom (uskaditev z lansko inflacijo). Slednji so bili medletno večji za 8,1 %, za realizacijo proračunskih projekcij pa bi morali biti v zadnjih treh mesecih leta medletno za okoli 60 % nižji. Ministrstvo za finance je zato povišalo oceno letošnje realizacije za 280 mio EUR, a bi tudi za uresničitev te ocene morali biti transferji v zadnjih treh mesecih letos dobrih 5 % nižji glede na enako obdobje lani. Prenizko načrtovanje te postavke je ponavljajoča praksa, na katero Fiskalni svet redno opozarja ob sprejemanju proračunskih dokumentov.

Tabela 1: Državni proračun

v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	I-IX 2023				I-IX 2024				I-IX 24/ I-IX 23, v %		I-IX 24/ I-IX 23			
	skupaj	COVID	druginja	poplave brez interv. ukrepov	skupaj	COVID	druginja	poplave* brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov		
Prihodki	9.306	-178	9.484	10.208	10.208	9,7	7,6	902	725					
DDV	3.681	-73	3.753	3.852	3.852	4,7	2,6	172	99					
Trošarine	1.248	-57	1.305	1.241	1.241	-0,6	-4,9	-7	-64					
Dohodnina	1.181		1.181	1.476	1.476	25,0	25,0	295	295					
DDPO	1.070		1.070	1.450	1.450	35,6	35,6	381	381					
EU sredstva	627		627	505	505	-19,4	-19,4	-121	-121					
Nedavčni	537		537	679	679	26,3	26,3	141	141					
Drugi prihodki	963	-48	1.011	1.005	1.005	4,4	-0,6	42	-6					
Odhodki	10.068	192	359	23	9.494	10.671	14	102	277	10.278	6,0	8,3	603	784
Stroški dela skupaj	3.080	14	8	3.058	3.228	0	0	3.228	4,8	5,5	148	169		
Tr. posam. in gospodinjstvom	1.425	8	29	0	1.388	1.518	3	0	15	1.500	6,5	8,1	93	112
Izdatki za blago in storitve	991	7	3	12	969	1.139	3	4	133	999	15,0	3,1	148	30
Investicije	971	81			890	767	0		30	736	-21,0	-17,3	-204	-154
Tekoči transferi v ZPIZ	927				927	1.168				1.168	26,0	26,0	241	241
Subvencije	634	35	316		283	460	1	97	90	272	-27,4	-3,9	-174	-11
Obresti	589				589	665				665	13,0	13,0	76	76
Plačila sredstev v Proračun EU	487				487	456				456	-6,3	-6,3	-31	-31
Drugi odhodki	965	47	4	10	904	1.270	6		8	1.255	31,6	38,8	305	351
Saldo	-762	-192	-536	-23	-11	-462	-14	-102	-277	-70			299	-59

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: * brez učinka ukrepov za financiranje sanacije poplav na strani prihodkov (povišana stopnja DDPO, dobiček SDH in donacije) in odhodkov (odvajanja teh prihodkov na Sklad za obnovo). Učinek na saldo je nevtralen, medtem ko imajo navedeni ukrepi vpliv na rasti nekaterih prihodkov in odhodkov v kategoriji "brez interventnih ukrepov".

³ Vplačila v proračunske sklade se v državnem proračunu knjižijo kot odhodek v okviru konta 409300 Sredstva proračunskih skladov Po razpoložljivih podatkih do konca avgusta je medletna rast vplačil v proračunske sklade v prvih osmih mesecih letos znašala 82 %.

Realizacija interventnih ukrepov januar-september 2024

- Za sanacijo posledic poplav je bilo v prvih devetih mesecih letošnjega leta izplačanih 277 mio EUR, od avgusta lani 846 mio EUR. Največji del letošnje realizacije predstavlja vzdrževanje vodotokov (110 mio EUR) in subvencije podjetjem (90 mio EUR). Poleg tega je bilo po razpoložljivih podatkih do konca avgusta v Sklad za obnovo vplačanih 168 mio EUR (donacije, dobiček SDH in del povišane stopnje davka na dohodek pravnih oseb), medtem ko izplačil iz sklada še ni bilo. Iz vidika virov za sanacijo po poplavih je EK avgusta Sloveniji odobrila še 328 mio EUR v okviru Solidarnostnega sklada (poleg decembra prejetega predplačila v višini 100 mio EUR). Na osnovi podatkov MF je bilo do konca septembra s sredstvi Solidarnostnega sklada financiranih 256 mio EUR ukrepov za odpravo posledic lanskimi poplavi.
- Za odpravo posledic druginje je bilo letos izplačanih 102 mio EUR, kjer pretežni del (88 mio EUR) predstavljajo nadomestila dobaviteljem električne energije in plina. Za COVID je bilo letos iz državnega proračuna izplačanih 12 mio EUR, pretežni del za cepiva in cepljenje (8 mio EUR).